

Piotr Piotrowski

Lilith

Czarny Księżyc

ASTROLOGIA
CIEMNEJ STRONY DUSZY

Lilith

Czarny Księżyc
♀

Piotr Piotrowski

Lilith

Czarny ☾ Księżyc
♀

Astrologia
ciemnej strony duszy

STUDIO
ASTROPSYCHOLOGII

Redakcja: Ewa Karczevska
Projekt okładki: Anna Drozdowska
Skład komputerowy: Maciej Grycz
Korekta: Małgorzata Golko

© Copyright by Studio Astropsychologii, Białystok, 2007.
All rights reserved, including the right of reproduction in whole or in part in any form.

Wydanie I
BIAŁYSTOK 2007
ISBN 978-83-7377-272-4

STUDIO
ASTROPSYCHOLOGII
www.studioastro.pl

15-762 Białystok
ul. Antoniuk Fabr. 55/24
(085) 662-92-67 – redakcja
(085) 654-78-06 – sekretariat
(085) 653-13-03 – dział handlowy – hurt
(085) 654-78-35 – sklep firmowy „Talizman” – detal

WIĘCEJ INFORMACJI ZNAJDZIESZ
NA PORTALU PSYCHOTRONICZNYM
WWW.PSYCHOTRONIKA.PL

PRINTED IN POLAND

SPIS TREŚCI

Przedmowa	9
ROZDZIAŁ 1. Lilith w mitologii	13
ROZDZIAŁ 2. Lilith na niebie	21
Algol – diabelska gwiazda	22
Asteroida Lilith	22
Ciemny Księżyc – Lilith	24
Czarny Księżyc – Lilith	26
ROZDZIAŁ 3. Lilith w astrologii	33
Nie zintegrowana Anima	33
Cierpienie, brud, miłość	37
Lilith i problemy seksualne	41
Lilith i macierzyństwo	49
Lilith a patologie wychowawcze	51
Feminizm i Lilith	54
Lilith i archetyp Cienia	55
Lilith w marzeniach sennych i psychopatologii	58
Lilith i grzech	61
Tranzyty Lilith	63

Lilith w partnerstwie	64
Lilith i cierpienie	65
ROZDZIAŁ 4. Lilith w znakach Zodiaku	67
Lilith w Baranie	69
Lilith w Byku	72
Lilith w Bliźniętach	75
Lilith w Raku	77
Lilith w Lwie	80
Lilith w Pannie	83
Lilith w Wadze	86
Lilith w Skorpionie	89
Lilith w Strzelcu	92
Lilith w Koziorożcu	95
Lilith w Wodniku	97
Lilith w Rybach	100
ROZDZIAŁ 5. Lilith w domach	103
Lilith w pierwszym domu	104
Lilith w drugim domu	107
Lilith w trzecim domu	110
Lilith w czwartym domu	113
Lilith w piątym domu	116
Lilith w szóstym domu	118
Lilith w siódmym domu	120
Lilith w ósmym domu	124
Lilith w dziewiątym domu	127
Lilith w dziesiątym domu	129
Lilith w jedenastym domu	132
Lilith w dwunastym domu	134

ROZDZIAŁ 6. Aspekty Lilith	137
Lilith w aspektach ze Słońcem	140
Lilith w aspektach z Księżycem	144
Lilith w aspektach z Merkurym	147
Lilith w aspektach z Wenus	149
Lilith w aspektach z Marsem	152
Lilith w aspektach z Ceres	155
Lilith w aspektach z Jowiszem	158
Lilith w aspektach z Saturnem	160
Lilith w aspektach z Chironem	162
Lilith w aspektach z Uranem	164
Lilith w aspektach z Neptunem	167
Lilith w aspektach z Plutonem	170
Lilith w aspektach z Eris	172
Lilith w aspektach z węzłami Księżyca	174
EPILOG. Pramatka poza rajem	177
Bibliografia	181
DODATEK 1. Dane horoskopów	183
DODATEK 2. Efemerydy Lilith (1930–2019)	187
Przypisy	195

Przedmowa

Z zamiarem napisania książki o Czarnym Księżycu Lilith nosiłem się już od dawna. Pierwsze materiały do niej zacząłem zbierać pod koniec lat 90., ale z uwagi na ogrom rozmaitych obowiązków nie zdołałem jej wtedy ukończyć. Napisałem na ten temat jedynie cykl artykułów, które wiele lat temu zamieściłem w miesięczniku „Czwarty Wymiar”¹, a później także w tygodniku „Gwiazdy mówią”. Były to zresztą chyba pierwsze astrologiczne publikacje na temat Lilith, jakie dotąd ukazały się w Polsce. Ponieważ od tego czasu pod tym względem prawie nic się nie zmieniło², postanowiłem już dłużej nie zwlekać i dokończyć książkę, a właściwie napisać ją od nowa.

Jak każdy tekst, również ta praca ograniczona jest przez ramy określonej objętości. Nie było tu więc miejsca, aby opisywać wszystko, co można o Lilith przeczytać w światowej literaturze przedmiotu, gdzie Czarny Księżyc jest bardzo szeroko dyskutowany – dotychczas ukazało się kilkanaście war-

tościowych opracowań i podręczników podejmujących ten temat.³ Trudno zatem w tak objętościowo skromnej publikacji – jaką jest ta książka – streszczać dorobek wielu astrologów, którzy specjalizują się w zakresie Lilith. Jakkolwiek Czytelnik znajdzie tutaj sporo odwołań do obcojęzycznej literatury, tym niemniej moim zamierzeniem było przede wszystkim zaprezentowanie własnych doświadczeń i przemyśleń na ten temat.

Czarny Księżyc Lilith jest niesłychanie ważnym elementem astrologicznego abecadła. Bardzo często ma on w horoskopie o wiele silniejsze działanie niż niejedna planeta, a już na pewno zdecydowanie silniejsze niż węzły księżycowe, o których wprawdzie dużo napisano, ale w dalszym ciągu sprawiają one sporą trudność w całościowej interpretacji. Zdarza się nawet, że Lilith dominuje prawie nad całym horoskopem albo przynajmniej odgrywa w nim znaczącą, a niekiedy wręcz kluczową rolę. Istnieją tysiące kosmogramów, które byłby niezrozumiałe bez wyznaczenia w nich pozycji Lilith. Wiele przykładów takich horoskopów omawiam również w tej książce. Zależało mi bowiem na tym, aby przedstawić astrologiczne znaczenie Lilith w kontekście konkretnych historii ludzkich, które zresztą są przeważnie dobrze znane. Chodzi tu o horoskopy sławnych aktorów, pisarzy, artystów, polityków, ludzi sztuki i kultury. Nie ma tu niestety miejsca na zamieszczenie wykresów wszystkich omawianych kosmogramów, ale większość z tych najważniejszych starałem się do tekstu dołączyć po to, by uczynić lekturę bardziej przejrzystą. Wszystkie dane potrzebne do samodzielnego sporządzenia wykreślonych horoskopów znajdują się na końcu książki.

W pierwszym rozdziale Czytelnik zapozna się z legendami i podaniami mitologicznymi na temat Lilith, które stanowią niezwykle cenną wskazówkę przy analizach astrologicznych. W drugim rozdziale prezentuję kilka obiektów niebieskich, które noszą imię Lilith, wskazując jednocześnie na ten, o którym faktycznie możemy mówić Czarny Księżyc Lilith. W następnych rozdziałach prezentuję astrologiczne znaczenie Lilith, kluczowe tematy, z którymi się ona wiąże, a także konkretne interpretacje położenia Lilith w znakach Zodiaku, domach i aspektach.

Jako że Czarny Księżyc jest bardzo silnym sygnifikatorem astrologicznym, to oczywiście jego rola nie sprowadza się jedynie do horoskopu natalnego. I choć wpływ Lilith manifestuje się także w tranzytach oraz w astrologii synastrycznej, to jednak nie będzie on dobrze rozumiany, jeśli Czytelnik nie zapozna się najpierw z fundamentalnym, wzorcowym systemem znaczeń i sposobów manifestacji tej wyjątkowej kosmicznej zasady, co ma miejsce poprzez złożoną strukturę znak/dom/aspekty. Tak więc położyłem tutaj nacisk na to, by w miarę obszernie przedstawić podstawowe znaczenie Czarnego Księżyca w astrologii urodzeniowej, bo to jest najważniejsze w rozumieniu Lilith, z którą później można pracować również w tranzytach czy horoskopach partnerskich, o czym wspominam na końcu trzeciego rozdziału, podając do tego tematu ogólne wskazówki.

Tak czy owak Lilith nie jest łatwym obiektem do astrologicznej interpretacji. Ma ona wiele twarzy, potrafi działać wyjątkowo okrutnie, brutalnie, niosąc ból, frustrację, niespełnienie, rozczarowanie; jest wyrazem głęboko instynktownego, niemal cielesno-seksualnego buntu i samowoli, a jednocześnie

staje się ona natchnieniem poetów i artystów, którzy pozostając pod jej władaniem tworzą wyjątkowe i zarazem niezwykle przejmujące dzieła sztuki. Astrolog nie popełni błędu w horoskopowych analizach, jeśli stale będzie miał na uwadze słowa Demetry George, która w jednej ze swoich książek stwierdza: „W swym archetypalnym, potrójnym procesie Lilith pokazuje nam najpierw, jak i gdzie doświadczamy stłumienia, urazów, wybuchów gniewu, a także jaki mamy stosunek do własnej godności, tylko po to, by doświadczyć odrzucenia i zostać zmuszonym do ucieczki. W drugiej fazie Lilith skłania nas do ucieczki na pustkowiu, gdzie w pełni odczuwamy naszą udrękę, wyobcowanie, lęk i nienawiść do własnej seksualności. Zachęca nas do zemsty będącej spełnieniem najgorszych patriarchalnych lęków, przyczyniając się tym samym do ogromnej projekcji cienia. Dopiero w ostatniej fazie możemy odkryć jej transmutujące i uzdrawiające działanie, kiedy odziera nas ona z pozorów, fałszywych ról, złudzeń po to, by pomóc nam w pełni urzeczywistnić naszą istotę, nasze prawdziwe ja”⁴.

Piotr Piotrowski

Bydgoszcz, 3 grudnia 2006
www.piotrpiotrowski.com

Lilith w mitologii

Imię „Lilit” wyprowadza się zwykle z babilońsko-asyryjskiego wyrazu *lilitu*, który tłumaczy się jako „demon żeński” lub „duch wiatru”, z kolei etymologia hebrajska wyprowadza „lilit” od słowa *lajil*, które oznacza „noc”. Mit o Lilith wywodzi się z tradycji hebrajskiej⁵, bogini ta odgrywała także dużą rolę w kabale żydowskiej i demonologii Talmudu, a jako bogini podziemnego nurtu religijnego sprzyjała ona rozwojowi kabały w saraceńskiej Hiszpanii. Zazwyczaj występuje jako pierwsza żona Adama, pojawiła się bowiem jeszcze przed Ewą. Nie znajdziemy jednak w obecnie usankcjonowanej wersji Biblii żadnego fragmentu dotyczącego Lilith, pojawia się ona jedynie w Księdze Izajasza, choć w niektórych tłumaczeniach nie występuje pod swoim imieniem, a jedynie jako upiór nocny lub sówka: „Zdziczałe psy spotkają się z hienami i kozły będą się przyzywać wza-

jemnie; co więcej, tam Lilit przycupnie i znajdzie sobie zaciszsze na spoczynek”⁶ (Iz 34,14). Obok tych fragmentów Lilith pojawia się również w Księdze Hioba (Hi 18,15), jako postać mieszkająca w namiocie grzechu.

Mit o Lilith mówi o tym, jak Adam będąc w Raju sam, poczuł zazdrość patrząc na zwierzęta, które łączą się w pary, jemu bowiem nie towarzyszyła żadna kobieta. Poprosił wówczas Boga, aby wynagrodził mu tę krzywdę. Wtenczas Bóg stworzył Lilith, pierwszą kobietę, dokładnie tak samo, jak stworzył Adama, tyle że użył w tym celu brudu i błota zamiast czystego pyłu. W ten sposób Lilith stała się pierwszą towarzyszką Adama, zanim jeszcze pojawiła się jego prawowita małżonka, Ewa. Ze związku Adama i Lilith zrodził się Asmodeusz, a także inne demony, które nadal dręczą ludzkość. Asmodeusz występuje w Starym Testamencie jako zły duch, który uśmiercił siedmiu mężów Sary. Późniejsza literatura żydowska przedstawia Asmodeusza jako króla demonów.

Adam i Lilith nie tworzyli udanego związku, nigdy też nie żyli ze sobą w zgodzie. Kiedy on chciał się z nią kochać, ona obrażała się, że wymagał od niej leżenia na plecach i pytała: „Dlaczego ja zawsze muszę leżeć pod tobą? Przecież jestem tobie równa”. Konflikty powstawały podczas ustalania najlepszej pozycji przy stosunku seksualnym. Lilith nie zgadzała się na roszczenia Adama do panowania i zmuszania jej do przyjęcia biernej roli leżenia na wznak. Kiedy Adam przemocą próbował nakłonić ją do posłuszeństwa, ona rozwścieczona przywołała niewymawialne imię Jahwe i natychmiast otrzymała skrzydła. W ten sposób wzniosła się w powietrze i uciekła z Raju, który okazał się dla niej więzieniem.

Lilith staje się więc uosobieniem sprzeciwu skierowanego przeciwko patriarchalnemu dziedzictwu, łączy w sobie również pierwsze znamiona emancypacji. Można ją utożsamić z postacią, która popiera bunt kobiet wobec odbierania im przez mężczyzn prawa do wolności i równości. Harlan Margold⁷ zauważa, że Lilith stała się później nie tylko boginią nocy, lecz także uosobieniem wolnej woli. Ponieważ porzuciła Raj z własnej woli, jako pierwsza doświadczyła wolności wyboru, aby móc samej zasmakować zarówno mroku, jak i światła. Lecz Lilith została ostro potępiona za zapoczątkowanie mitu wolnego wyboru. W kronikach Adamowych wszelkie ślady jej niepokornego ducha zostały zatarte jakby na przestrożę tym, którzy chcieliby czegoś więcej ponad Raj na ziemi. Dostrzec też można, że Lilith uosabia typ kanaanejskich czcielek bogini Anat, które – początkowo za przyzwoleniem kapłanów – mogły uprawiać stosunki przedmałżeńskie. Anat przedstawiana była jako okrutna wojowniczką, upajająca się krwawą rzezią przeciwników swojego męża, Baala. Ona także pewnego razu zeszła do świata podziemnego, by uratować Baala przed śmiercią.

Po opuszczeniu Raju Lilith skryła się nad Morzem Czarnym, gdzie według tradycji roiło się od lubieżnych demonów, którym rodziła ponad sto dzieci dziennie. Potomstwo to nazywało się *lilim*. W niektórych tłumaczeniach Księgi Liczb (Lb 6,26) można przeczytać: „Niech Bóg ci błogosławi we wszystkich twoich poczynaniach i zachowa cię od *lilim!*” Adam poskarżył się Bogu: „Moja towarzyszka mnie opuściła”, a Bóg natychmiast wysłał trzech aniołów: Senoja, Sansenoja i Semangelofa, aby przyprowadzili Lilith z powrotem do Raju. Jednak Lilith nie chciała wracać, Bóg ją więc

ukarał, sprawiając, że każdego dnia ginęło sto jej dzieci-demonów. Rozgniewana tym wyrokiem Lilith postanowiła się zemścić – pożerała ludzkie niemowlęta, a gdy dzieci chronione były anielskim amuletem, zwracała się przeciwko własnemu potomstwu.

Kobiety żydowskie, aby uchronić przed krwiożerczą Lilith własne dzieci – szczególnie płci męskiej – rysowały kredą lub węglem pierścien na ścianie pokoju, w którym się urodziły. W środku zaś wypisywano zaklęcie: „Adam i Ewa. Precz Lilith!” Na drzwiach wypisywano także imiona trzech aniołów: Senoj, Sansenoi i Semangelof. Jeśli mimo to Lilith udało się podejść do dziecka i popieścić je, śmiało się ono przez sen. Aby zażegnać niebezpieczeństwo, należało koniecznie pogładzić jednym palcem usta śpiącego dziecka, co sprawiało, że Lilith zniknęła.

Tradycja przypisuje Lilith opiekę nad niemowlętami, w przypadku chłopców – do ósmego dnia życia, w przypadku dziewczynek – do dwudziestego pierwszego, a nieślubne potomstwo miało być na zawsze zdane na jej łaskę. Władzę nad życiem i śmiercią niemowląt często przypisuje się wielu Czarnym Boginiom.

Ale Lilith nie tylko dusiła niemowlęta, reprezentowała ona także zagrożenie, jakie czai się na wszystkie kobiety w ciąży. Nawiedzała również mężczyzn podczas marzeń sennych. Zsyłała im sny erotyczne lub pełne pożądania i namiętności żądze. Staje się więc ona personifikacją seksualnych rozkoszy, lecz także ma związek z wypartym pożądaniem lub z winą za dopuszczenie się zabronionych praktyk seksualnych. Niszczy ona więc nie tylko nowo narodzone życie, lecz także uśmierca boski zarodek życia, ponadto prześladowuje mężczyzn,

wzbudzając w nich najbardziej zmysłowe pożądanie i namiętności, lecz jednocześnie wywołuje lęki, przyczyniające się do impotencji. Rozumiana w ten sposób Lilith staje się personifikacją bezpłodności oraz grzechu za próbę realizowania swych erotycznych żądz.

Według pewnych podań, jak pisze Ean Begg⁸ w swojej książce *The Cult of Black Virgin*, Lilith, będąc już na wygnaniu, składała Adamowi potajemne wizyty, kiedy on po śmierci Abla powstrzymywał się od kontaktów seksualnych z Ewą przez 130 lat. Jednym z potomstw pochodzących z tego okresu była mądra żaba, która nauczała ludzi języków zwierząt i ptaków, a także właściwości leczniczych ziół i kamieni szlachetnych. W Biblii żaba jest uznawana za zwierzę nieczyste, a ojcowie Kościoła utożsamiają ją z diabłem lub symbolem heretyka. Średniowieczne wierzenia ludowe widziały w żabie zwierzę czarownic, bowiem kostki żaby stosowano wówczas w czarach miłosnych.

Lilith występuje także w mitologii sumeryjskiej jako demonica niższego rzędu. Urządziła ona sobie dom w konarach *huluppu*, drzewa Inany, prawdopodobnie była to wierzba, którą później upodobały sobie Czarne Dziewice. U spodu drzewa znajdował się smok, a na jego czubku siedział ptak. W starożytności wierzba uchodziła za drzewo bezpłodności, wierzone, iż jest ono ulubionym miejscem duchów i czarownic, a święcone w niedzielę palmową gałązki wierzby mają chronić przed błyskawicą, niepogodą i złymi wpływami. Płacząca wierzba jest także symbolem strumienia płynących łez oraz pogrzebowego nastroju. Jednak Gilgamesz ściął drzewo *huluppa* i zmusił Lilith do ucieczki na pustynię, która była ulubionym miejscem pobytu wszelakich demonów.

W tradycji babilońskiej i asyryjskiej Lilith pojawia się wśród złych demonów powodujących zarazę, gorączkę, a nawet śmierć. Nawiedza ona również nocą mężczyzn, a z takiego związku rodzą się złe duchy czyhające na ludzi, by ich rozedrzeć na strzępy.

Lilith jest wyobrażeniem bogini nocy i burzy, która ujarzmia dzikie zwierzęta, występuje także pod postacią wampiryzującej succuby. Uwodziła ona śpiących ludzi, wysysała z nich krew i zjadała ich ciała. Jako służąca bogini Inany wabiła mężczyzn do świątyni w celu odprawiania świętych praktyk orgiastycznych. Jest ona więc archetypem uwodzicielki, personifikacją niebezpiecznego czarownika, jak również czarodziejką, patronką czarownic, piękną wampirzycą, *femme fatale*.

Pierwsze znane przedstawienia Lilith pochodzą z 1950 roku p.n.e. Jest to płaskorzeźba z terrakoty znajdująca się obecnie w Muzeum Brytyjskim. Widnieje na niej Lilith jako piękna, uskrzydłona naga kobieta o ptasich stopach (lub według tradycji kabalistycznej o stopach koguta), stojąca na dwóch lwach, a po obu jej stronach znajduje się para sów. W rękę trzyma ephah do odmierzania ziarenek. Jej turban przypomina ten, który zazwyczaj noszą Czarne Dziewice. Ręce ma podniesione w pełnym patosu bezruchu. Lilith była przedstawiana również jako nieziemsko piękna, uskrzydłona kobieta z ptasimi szponami lub z węzowatą dolną częścią ciała. Z kolei jeszcze inne opisy przedstawiają Lilith z owłosionymi nogami.

Lilith ma również wiele archetypowych odpowiedników wśród innych bogiń, czczonych na całym świecie, w różnych kulturach. Demoniczna Lilith nie jest w mitologii odosob-

nionym przypadkiem, utożsamić ją bowiem można również z grecką Lamią, Hekate – patronką czarnej magii i kuszącego aspektu Księżycy, czy wreszcie wywodzącą się z tradycji hinduskiej – mroczną boginią Kali, która utożsamiana jest z kosmiczną matką, choć jednocześnie jest ona ucieleśnieniem śmierci.

Archetyp Lilith-Lamia jest ucieleśnieniem negatywnego macierzyństwa, odrzucenia własnego dziecka, a przez to deformacji kobiecości. Lilith-Lamia przybiera postać niszczącego aspektu natury, destrukcji własnej twórczości i pracy. Jest to archetyp buntu wobec własnego powołania, przynależności i dziedzictwa. Może on również przypominać o mściwości, bezwzględności i zazdrości. Archetyp Lilith-Hekate reprezentuje mroczną naturę kobiety, żeńską magiczność, która przeraża mężczyzn. Również perwersyjna seksualność znajduje tutaj swoje odzwierciedlenie. Archetyp ten uosabia nie zintegrowaną animę, cień, przypomina o niszczącej zmysłowości. Lilith-Hekate symbolizuje też poczucie samotności i izolacji oraz destruktywne moce. Z kolei archetyp Lilith-Kali reprezentuje kosmiczną matkę, która staje się uosobieniem śmierci. Matka bowiem nie tylko ofiarowuje życie, lecz także daje śmierć. Lilith-Kali symbolizuje kobiecą świadomość dramatu piekła, ciemności i amorficzności. Przypomina, iż człowiek pochodzi z bezforemnej pustki i przez całą swą egzystencję nieuchronnie do niej zmierza. Można więc nazwać ten archetyp „żyjącą śmiercią”. Lilith to wszak nasza pramatka, którą jednak odrzuciliśmy.

Piotr Piotrowski – astrolog i filozof. Specjalizuje się w filozofii religii i kultury oraz w historii doktryn i idei astrologicznych. Rozprawę doktorską pt. *Jung, Eliade i symbolizm kosmiczny* obronił w 2005 roku na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Jest autorem kilku książek, m.in. *Przesłanie Chirona* (1997), *Jung i astrologia* (2002), *Małe planety w astrologii* (2004). Regularnie publikuje swoje artykuły w wielu czasopismach.

Magiczna moc demonicznej bogini.

W mitologii hebrajskiej Lilith występuje jako pierwsza żona Adama. Ustąpiła miejsca Ewie, bo Raj okazał się dla niej więzieniem. Astrologia utożsamia Lilith z Czarnym Księżycem symbolizującym głęboko zakorzeniony w nas ból i cierpienie. Lilith to także potężna siła pozwalająca pokonać lęk, a przez to na nowo odkryć siebie.

**STUDIO
ASTROPSYCHOLOGII**

ISBN 978-83-7773-773-4

PATRONAT MEDIALNY:

**NIEZNANY
SWIAT**

Magia i duchowość
WROZKA

Gwiazdy
nowe...

PORTAL
KSIĘGARÓDKI
www.kniaska.net.pl

www.pielkrona.pl